

GAZETA

Palatul Cultural

55

Arad

ANTIREVIZIONISTA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

ARAD, Str. Nicu Filipescu 30. - Telefon 699

Organ săptămânal de documentare

Redactor și proprietar: ISAIA TOLAN

ABONAMENTE: Pe un an 130 lei, pe 6 luni 70 lei.

Autorități, Instituții, Întreprinderi 500 lei.

Autorități și Instituții satești 200 lei.

Sâmedrul
din pustă

ntre Dunăre și Tisa sunt
le unguri cărora li se zice
umani". Ar fi adevărat urmași
ai cumanilor veniți în Un-
ia în secolul al 13-lea, în
mul năvălirii tătarilor. Nu
gem la 'ndoială că o fi și
ntel adevăr în tradiția asta,
nsă fapt — un fapt căruia
pricii și lingviștii noștri nu
u dat încă cuvenita impor-
ță, un fapt asupra căruia
am mai atras atenția prin
ste coloane, când am vor-
despre expansiunea ară-
nă, cenădană și nord-bănă-
nă dincolo de Tisa — că
obitoarea majoritate a așe-
lor acestora „cumane”, a
or de azi și-a celor dispă-
e în decursul veacurilor,
ează și prin numele lor,
rin sistemul lor de orga-
re înrudit cu voivodatul și
zaful, și prin numele de
eni de azi și de demult
partea locului, o origine
primul rând românească.
evenim asupra acestei che-
ni, pentru că în „Budapesti
lap”, din 25 Oct. crt. s'a
licat o știre care spune
ătoarele:

E obicei de veacuri la cu-
ni mici, ca după ce și-au
mat recolta, după ce fur-
e și cirezile au trebuit a-
e în sat și păcurarii și vâ-
li au dat seamă de ele gaz-
or, să se adune în seara
Sâmedru la un aldămaș.
nformația semioficiosului
ernului spune mai departe
ministrul de agricultură
olosit de-acest prilej ca
neargă în mijlocul „cuma-
-mici” și să le fină discurs-
— dar asta nu ne mai
resează. Ne interesează
ai secularul aldămaș dela
edru, pentru că Sâmedrul
e sărbătoare ungurească
românească, și pentru că
urii au altă sărbătoare de
ortanța gospodărească a
edrului nostru: Sâ-Mi-
l.

ă dar un amănunt de pref-
rifer la expansiunea noas-
este Tisa, totașa cum e
rifer în privința trecutului
ului Arad faptul că târgu-
ărădane s'au fixat prin
ia imperială de acum-a-
sute de ani (consfințind
sur soroace din bătrâni)
de Sârbă și de Sâ-
romănesc, după stilul
italian.

leat să se încredințeze un-
asă să-și creieze drepturi
disfăcări, creștial nostru
când nici nu-și

Ungaria vrea să ducă
chestia sancțiunilor la
Curtea dela Haga

Joi, la 30 Oct., s'a început
la Geneva noua sesiune a co-
mitetului plenar al sancțiunilor
hotărâte de Liga Națiunilor în
contra Italiei, având să ratifice
măsurile luate până atunci și să
decidă data când se vor pune
sancțiunile în aplicare.

Fiindcă printre măsurile ve-
nite spre ratificare este și pe-
depsirea cerută de d. Titulescu
a statelor cari nu participă la
sancțiuni și 'n primul rând a
Ungariei, (pedepsire care con-
stă în reducerea importului
ce-l fac din aceste state ste-
tele participante la sancțiuni și
în sporirea în aceeași măsură
a importului lor din țările cari
au pierderi din pricina nepar-
ticipării la sancțiuni a unguri-
lor și a celorlalți), sesiunea
comitetului plenar a fost aș-
teptată la Budapesta cu mare
enervare, dat fiind în primul
rând că era vorba de încă o
accentuare a înstrăinării An-
gliei de Ungaria, și prin ur-
mare de încă o accentuare a
impasului în care a ajuns re-
vizionismul unguresc într-o
fără pe care începuse să con-
teze serios de tot.

Dovadă a acestei enervări,
care 'n loc să-i fi făcut pe cei
dela Budapesta mai băgători
de seamă i-a împins la pro-
vocări, este editorialul de Joi
al lui „Pesti Hirlap” (gazetă
cu cele mai strânse legături cu
guvernul, ca oficios ce e al
Ligii Revizioniste), în care se
amenință Liga Națiunilor că
Ungaria va duce chestia sanc-
țiunilor la Curtea Internațio-
nală dela Haga.

„Pentru cazul că se va ra-
tifica la 31 Oct. această hotă-
rire — spune „Pesti Hirlap”
referindu-se la hotărârea ce s'a
adus la cererea d-lui Titulescu
— Ungaria trebuie să fie încă
depe-acum pregătită pentru
orice apărare constituțională.
Statele acelea și oamenii aceia
de stat dușmani cari au găsit
cu cale să se lege la Geneva
de purtarea de gentălmen a
Ungariei pentru că ieșindu-și
din fire să spumege furioși
cerând pedepsirea Ungariei și
arătând-o lumii ca pe-un bles-

temat al blestemăților, se vede
c'au uitat că există un for, în
fața căruia Ungaria își mai
poate încă oricând apăra drep-
tatea sa juridică și economică,
și se mai poate încă apăra
chiar și 'n contra Ligii Nați-
unilor.”

Spune apoi că Liga Națiuni-
lor și-a dat la 13 Dec. 1920
consimțământul la înființarea
judecătorei internaționale per-
manente dela Haga, și deci e
legată ea în primul rând față
de această justiție. Prin art. 36
al hotărârii dela 13 Dec. 1920,
statele din Liga Națiunilor s'au
obligat să recunoască obliga-
torii sentințele ce le va da
judecătoria permanentă dela
Haga în astfel de chestiuni de
drept, al căror obiect este: „in-
terpretarea vr'unui tratat inter-
național, orice chestiune de
drept internațional, constatarea
oricărui fapt care dacă s'ar a-
deveri ar însemna violarea u-
nui obligământ internațional,
și în sfârșit modalitățile sau
cuprinsul reparațiilor, cari au
să se aplice în cazul călcării
vr'unui obligământ internațio-
nal”.

Precum am mai spus, „Pesti
Hirlap” are cele mai strânse
legături cu guvernul, dar mai
ales cu ministerul de externe.
Amenințarea la care s'a dat
în ziua chiar când se 'ntrunea
comitetul sancțiunilor, e deci
mai mult ca sigur inspirată de
oficialitatea ungurească. Se
vede că oficialitatea aceasta nu
s'a cumințit după cele pășite
dela englezi din cauza votării
'n contra sancțiunilor, sau poate
se vede că situația ministrului
de externe Kánya e 'ntr'adevăr
zdruncinată, și-i trebuie gloria
ce-o poate da o bravare. În
orice caz avem de-aface cu-o
amenințare cum nu s'a mai
pomenit. Fiindcă nu se adre-
sează Ligii Națiunilor, pe care
Ungaria a mai înfruntat-o și
alte dăți, după ce a supt-o la
fiece ocazie, ci se adresează
Angliei.

Vom vedea ce va mai ieși
și din năzdrăvănia asta. Dacă
Ungaria nu-și va face până la

urmă uitată amenințarea, cum
a mai făcut-o în atâtea rânduri.

Polița revizionistă
a d-lui Kánya

Ă rămas neremarcat la noi
un pasaj nostim din discursul
prin care ministrul unguresc de
externe Kánya a explicat de-
unăzi parlamentului de ce a
votat Ungaria la Geneva în con-
tra sancțiunilor.

Il transcriem aci, după re-
producerea din articolul de fond
al lui „Magyarság” din 19 Oct.:

„Trebuie să știm și trebuie s'o
știe 'n primul rând Roma, că o
țară mică și sfârcată are gra-
nițe de acțiune restrânse. Noi
am făcut pentru Italia tot ce am
putut; acum e rândul Italiei ca
să arate o largă înțelegere față
de prietena sa dunăreană, față
de ungurime, pe care o încer-
cuiește inelul dușmanilor”.

Adevărat domnul Kánya nici
n'așteaptă să iasă Italia dela
strâmtoare, și îi și întinde polița.

Cu adevărat „prietenește” și
cavalerește. Fiindcă ministrul
unguresc de externe a mai spus
și-acest lucru în discursul său:
că Ungaria s'a purtat la Geneva
„cavalerește”, nelăsându-și-i pe
prietanii italieni la strâmtoare.

Italofilia sau rev-
izionism?

Ăjunsă în impas din pricina
„cavalierismului” dela Geneva,
Ungaria s'a văzut nevoită să-l
pună acum două săptămâni pe
președintele Ligii Revizioniste
Herczeg Ferent să explice che-
stia cu votarea în contra sanc-
țiunilor printr'un articol din
„Pesti Hirlap” care a fost răs-
pândit la Geneva, la Paris și
la Londra în englezește și fran-
țuzește.

De-atunci încoace „Pesti Hir-
lap” publică aproape zilnic ar-
ticole dela corespondenții săi
din orașele amintite, despre im-
presia mare ce ar fi făcut-o
acest articol la toate somitățile
Europiei. Unele dintre cores-
pondențele acestea sunt de-a
dreptul delicioase. Bunăoară
cea dela Geneva, din „Pesti
Hirlap” dela 22 Oct. în care

Răvașe

Ziarele maghiare din Arad anun-
ță bătând bucurie că s'a primit la
prefecturile de judeș o circulară
a ministerului de interne, prin
care se pune în vedere să se
oprească agitația contra celor
de altă rasă și de altă lege. Și
se arată cu degetul aceste ziare:
Circulara s'a dat pentru oprirea
afățării ce se face 'n primul
rând în contra noastră, a mi-
noritarilor unguri! Fiindcă e
atâtă afățare antiungurească în
această țară, încât a ajuns să
primejduiasă ordinea publică.

Fuzi nerușinare!

Atunci când instigația ireden-
tistă ungurească nu vrea să 'n-
cezeze, și când toată lumea ve-
de că ceea ce numesc acești in-
cendiarilor afățare antiungurească
este numai un răspuns, și încă
prea slab, la afățările maghiare,
să uii să acreditezi că ministe-
rul de interne românesc găsește
vinovați de afățare pe români,
și încearcă să le astupe gura,
ca să nu primejduiască ordi-
nea publică!

La 29 Oct. crt. a apărut în
gazeta „Csongrádmegei Hirlap”
un interview cu Gheorghe Kozma,
prefectul și comisarul ministerial
al județului Csongrád, despre
înlesnirile făcute de guvern po-
pulației județului, care a ajuns
din pricina secetei în cea mai
neagră mizerie.

Alăm din acest interview că
s'au dat 170 de vagoane de po-
rumb, și că altele nu se mai
dau, dar din mila ministerului
de agricultură e rost să se cum-
pere porumb cu preț redus,
dela o comisie care în orașul
Szentes e prezidată de preșe-
dintele organizației guverna-
mentale, iar la Hódmezővásár-
hely de primarul orașului, care
firește e tot om politic, tot gu-
vernamental.

Și a adăugat prefectul Cion-
gradului: „Nu ni-o poate lua
nimeni în nume de rău că ne
îngrijim de membrii organi-
zațiilor guvernamentale, fiindcă
ar putea și alte partide să facă
acest lucru”

Ciudățenia ce se cuprinde 'n
declarațiile acestea nu e deloc
lucru nou. S'a mai spus de
zeci și zeci de ori că oficialita-
tea ungurească nu dă ajutoare
decât sărăcimii și șomerilor ce
se înscriu în partidul lui Göm-
bös. Alăta numai că nicio ofi-
cialitate n'a recunoscut până a-
cum această porcărie ca cini-
cul acesta din fruntea județului
Csongrad.

se arată: că ziaristi de stânga
dela Liga Națiunilor nici n'au
voit să ia articolul lui Herczeg
în mână, iar cei de dreapta au
băgat de vină că Ungaria con-
fundă italofilia cu revizionismul.
Așa!

Din lume și din țară

În Spania a fost săptămâna aceasta o schimbare de guvern, pricinuită de un șperț de 100 de mil de florini luat pentru autorizarea unui club de joc de cărți, ce voia să-l deschidă la San-Sebastian un jidan olandez cu numele David Strauss. Șperțul fusese luat de o persoană influentă din apropierea ministrului de externe Leroux, care i-a și făcut rost tripoterului olandez de autorizația cerută, amestecând în această afacere o mulțime de mijlocitori din lumea înaltă. Fiindcă, după cum am mai anunțat, tripourile au fost oprite în Spania, presa a început o mare campanie pe chestia autorizării date lui Strauss, și guvernul a trebuit apoi să închidă tripoul „olandezului”. Strauss și-a cerut banii 'napoi, și fiindcă nu i s'au dat, a făcut denunț la parchet, dând în vileag pe toți câți s'au corupt în această afacere.

S'a iscat atunci un scandal și mai mare decât cel dintâi. Parlamentul a numit o comisie parlamentară de anchetă, iar guvernul a concediat pe o serie întreagă de granguri, în frunte cu primarul Madridului Rafael Salazar Alfonso, fost anul trecut ministru de interne, cu Jose Valdivia, directorul general al Siguranței, cu Aurelio Leroux, comisar al guvernului pe lângă compania de telefoane (pare-se frate cu ministrul de externe), cu Pich I. Pons, guvernatorul Catalaniei, cu Santiago Vinardel, directorul oficiului național de turism, etc.

Destituiriile acestea și darea unor parlamentari în judecata comisiei parlamentare n'au putut însă să ușureze situația guvernului. Guvernul a trebuit să-și dea demisia, și s'a reconstituit fără Leroux la externe și fără Rocha la culte.

În Anglia s'a inventat un nou aparat de înregistrare a vocii și a cântecului, numit „Fotoliptofon”. În loc de plăcile obișnuite, aparatul acesta are niște suluri de hârtie, depe cari vocea se reproduce nu cu ace ca la gramofon ci cu raze electrice.

La un spital din Londra era până 'n zilele trecute un bolnav în vârstă de 80 de ani, care de când a fost copil de fătă nu s'a scaldat niciodată. Deunăzi a încetat din viață în baie, fiindcă l-au băgat în apă cu de-a sila.

De ieri săptămâna e în Anglia campanie electorală.

Sunt 1400 de candidați, cari se bat pentru 615 mandate, și urmează să se dea 31 de milioane de voturi.

Comisiile electorale au angajat pentru ziua alegerii 90 de mii de muncitori intelectuali fără lucru, ca adunători și numărători de voturi, și ca supraveghetori ai votării.

Se știe că Statele-Unite ale grupării au intrat la tot folosi vor plăti o

1917 în război în contra Germaniei din pricină că un submarin nemțesc a scufundat vaporul de pasageri „Lusitania”.

„Lusitania” a fost acum descoperită de vasul explorator Orphyr, în apropiere de tărmla Kingsdale, la adâncime de 40 de picioare, acoperită cu un strat gros de nisip. Se așteaptă încetarea furtunii ce bântue de o săptămână în partea locului, ca să se înceapă scoaterea istoricului vapor la suprafață.

Știrea aceasta a provocat senzație îndeosebi în Germania, deoarece, precum se știe, Germania a încercat să scuze tapta submarinului său spunând că „Lusitania” nu transporta numai oameni, ci și muniții destinate Marei Antante.

Ziarul englezesc „Daily Express” a făcut o anchetă printre cetitoarele sale, ca să vadă dacă e adevărată știrea ce i-a dat-o o cetitoare: că femeile de astăzi au laba piciorului mai mare decât cele de dinainte de război. Răspunsurile primite arată toate că-i adevărat, și că se datorește această schimonosire a piciorului femeiesc faptului că femeile de astăzi trebuie să umble mai mult decât cele de dinainte de război.

După o statistică engleză, consumația de ouă a englezilor este anual de 151 ouă de fiecare gură de om. O altă statistică, din America, arată că în Statele-Unite consumația ouălor este de 273 de ouă pe an de fiecare om.

N'ar strica să se facă și la noi o asemenea statistică Și anume: în lu-

mea satelor. S'ar trage învățăminte din cale afară de serioase.

Am arătat într'unul din numerele noastre trecute marile avantajii ce le dau călătorilor din Octomvrie încoace căile ferate franțuzești, ca să-și sporească traficul.

Iată înc'o favoare, care se dă celor ce merg pe o zi la mare. Li se restituie taxa biletului, dacă se întâmplă ca în după-miaza zilei să ploaie între orele 2½ și 5½ mai mult de 3 cm. cubi. Biletele pentru mare, luate cu o zi înainte, se dau înainte de 6 seara cu reducere de 55 la sută, iar după 6 cu reducere de 50 la sută.

În Anglia, fiindcă se știe că sinuciderea e socotită crimă și sinucigașul care a rămas în viață e supus rigorilor legii, se pregătește acum un proiect de lege curios, care să dea drept celor ce suferă de vre-o boală nevindecabilă să-și pună capăt vieții. Proiectul acesta de lege ciudat e pregătit de lordul Monahan, președintele medicilor din Camera lorzilor, și-i vorba să fie depus în parlament cu consimțământul preoților.

Bolnavii incurabili cari vor voi să se sinucidă, vor trebui în baza acestei legi să prezinte autorităților o cerere de incuviințare a sinuciderii, arătând că și-au pus în ordine afacerile personale și familiare în baza acestei cereri medicul celui condamnat la sinucidere va putea fi autorizat să-i înlesnească moartea.

Telegramele italiene aduc știri aproape fantastice despre bogăția subsolului din partea ocupată de italienii provinciei abisinienilor Tigre. Dacă știrile acestea ar fi adevărate, provincia Tigre ar fi a doua între țările cu aur ale lumii, și are avantajul că n'a fost în vremurile mai nouă aproape de loc

exploatată. În vreme ce alte știri afirmă că minele din cari scotea aur regina din Saba, cea cunoscută din Biblie, ar fi fost în altă parte a Abisiniei, telegramele italiene pretind că aurul reginei biblice a fost din provincia Tigre.

Odată cu știrile acestea s'a vestit că italienii au pus să se înceapă lucrul în minele din Tigre, și că au sosit Luni acolo în scopul acesta un mare număr de ingineri din Italia, cari caută după aur și după petrol. De-ocamdată s'a început lucrul în minele cari erau exploatate și 'n anii din urmă. Italianii au băgat în aceste mine pe foștii robi și pe prizonierii abisinieni.

La trenurile de lux dintre Paris și Le Havre se afașează de câteva săptămâni încoace vagoane-baruri, în cari se poate dansa întocmai ca la barurile din orașe. Deocamdată se dansează numai după plăci de gramofon.

Săpăturile arheologice ce se fac în apropiere de Rothenburg au scos la iveală un sat din vremea neolitică, de peste 2000 de ani. Fiindcă satul a fost distrus fără veste de niște năvălitori (se văd bine urmele distrugerii), au rămas în vase mâncăruri cari s'au păstrat până acum. S'a găsit astfel în vase carne de cal și de porc friptă, carne de caprioară, orz, mazăre și semințe oleioase. Deasemenea s'au găsit niște pâini primitive, necrescute.

La 8 Noembrie se va inaugura de către americani un serviciu postal aerian peste oceanul Pacific, dela San-Francisco la Manila, prelungit peste trei luni până la Canton. Drumul până la Manila va fi de trei zile. Mai târziu se vor face pe această linie și transporturi aeriene de oameni.

În orașelul Hersbruck din Germania s'a deschis dăunăzi o poziție care înfățișează formele militare nemțești din timpul războiului, reprezentate prin de mii de figuri de plumb, rite 'n 25 de ani de primărie orașelului, după nume Spera.

La 18 Noembrie, după cum se știe, se va începe la Aix-en-Provence procesul celor acuzați de complicitate cu atentatorul al Marsilia. Vor fi îngăduiți la delu-teri numai ziaristii, dar și ocu-ei numai aceia cari își vor ale înaintat cererea până la 5 No-vrie și vor fi obținut avizul ur-rabil al poliției. Reporterii Zi-grafi vor fi admiși numai în esu-de desbateri și numai în pa-me-li-i interzisă însă întrebun-că magneziului și-a lămpii elec-exo

Consiliul înființat în Angliamei să facă propagandă laptelui, cut într'o stație suterană a mata-vaielor ce merg prin Londra sub pământ un grajd unde, și mulg vacile în văzul călător-tag și se servește călătorilor pri-proaspăt.

În India s'a făcut încă un mare pe calea civilizației. res-l-truca pelerinii ce mergeau a m-lerinaj la locurile sfinte dela drunath, pe muntele Himasă nu mai piardă cu drumul și săptămâni întregi, s'a înfi-o cursă de avioane, care-i dela Gauhar la locurile sfinte tr'un singur ceas.

Premiul Nobel pentru me-cină a fost dat anul acesta neamț, profesorului Hans S-mann dela clinica din Breisg-Freiburg.

Luni seara a fost la Napoli două rânduri rupere de no-să Pela zece seara un trăsnet a-tern vit în rețeaua sirenelor de ala-să și a provocat un scurt circuit, 1913 pricina căruia sirenele au înce-să sune amarnic, ca pe vreainte de atac inamic. S'au stins în anidiat toate luminile, și orașul zite-stat pe întuneric, îngrozit, o mar-mătate de ceas, până s'a acul care e pricina alarmei.

În statul Florida din Amer-s'a început deunăzi săparea un canal care va fi cel mai lu-dintre câte canale se cune legând râurile St. Johns și We-dacoactee, ca să se poată navi-direct din oceanul Atlantic în g-ful Mexicului.

După recensământul ce s'a 10% cut în luna trecută, Turcia a-circ 16.188.000 de locuitori. Feme-se sunt aproape cu un milion ma, multe decât bărbații.

Oștile italiene cari luptă le-frontul abisinian de miazănoa n'au de luptat numai cu oame-negusului, ci și cu maimuț- După cum anunță o știre a ag-ției telegrafice nemțești, măm-tele incendate că l'au se turor-Sis-traiul, umblă în cote uriașe, dărâmă stâlpi de telegraf cu-pun itanenii în țărâturile Nu-rite dela abisinieni.

A INCEPUT LOTERIA 9-a a Loteriei de Stat

4 clase, Trageri la 15 al fiecărei luni.

140.000 Lozuri

72.319 câștiguri în valoare de Lei 284.634.560

Tragerea cl. I-a la 15 Noembrie 1935

Costul lozurilor: 1/4 Lei 200.—, 1/2 Lei 400.—, 1/1 Lei 800.—

Omul prevăzător începe jocul dela cl. I-a cu nădejde și încredere pentru a lua parte la toate tragerile

CU LEI 200.- PUTEȚI DEVENI MILIONARI

chiar dela clasa I-a

Lozurile se găsesc de vânzare la colecturi și agenții lor

O inovație !

Jocul colectiv !

Cu Lei 200. — puteți juca 20 numere. Cereți prospecte gratuite dela colectori

Se 'ncinge tot mai tare războiul din Abisinia

— Lupte crâncene la miazăzi, la cheia de drumului ce duce la Harar; înaintări mari ale italienilor la miazănoapte, pe frontul dela Makale

Alaltăieri săptămâna parlamentului englezesc și-a încheiat legislatura, și de ieri săptămâna s'a început în toată Anglia campania electorală. Alegerile vor fi la mijlocul lunii, iar noul parlament se întrunește la 3 Decembrie.

În Franța, de altă parte, e așijderea o epocă de mari greutăți interne. La 31 Octombrie au expirat decretul-legi cari s'au adus anul acesta pentru oprirea speculei, pentru asigurarea alimentării, pentru asigurarea monelei și pentru alte câteva sute de asigurări, așa că guvernul d-lui Laval a trebuit să lucreze ziua-noaptea o săptămână întreagă, ca să poată pune Joi în aplicare nu mai puține de 302 decrete noi.

E de sine înțeles că Italia nu putea găsi un mai bun prilej ca să-și înceapă din nou înaintările în Abisinia, decât tocmai acesta, când cele două mari puteri cari singure o puteau domoli sunt angajate așa de tare în chestiuni interne.

Inaintările italiene depe frontul de miazăzi

Ofensiva italiană s'a reînceput deci ieri săptămâna, exact în aceeași vreme când se începea în Anglia campania electorală.

Luptele au fost crâncene în special pe frontul dela miazăzi, unde italienii aveau ocupată de-acum o săptămână și mai bine regiunea unde se îmbină apele Fafan și Sibeli, înfăia ducând către Harar, Jijiga și Diridava (la mijlocul liniei ferate ce duce din capitala Abisiniei la mare), unde sunt concentrate forțele de rezistență ale armatei abisinienilor, și a doua ducând spre Addis-Abeba. Deoarece în partea aceasta se poate merge cu mașini, italienii au băgat în luptă o mulțime de tancuri. Ofensiva a fost însă mult încetinită de ploile ce se fin lanț prin partea locului, și cari, precum se crede, vor mai ține încă vreo zece zile. A fost de asemenea îngreunată de uriașele forțe puse împotriva de abisinieni, cari s'au apărat cu desperare, de-o parte ca să nu lase în mâna italienilor locurile cu ape, iar de altă ca să nu scape din mână cheia celor două drumuri ce duc la Harar și la Addis-Abeba.

Italianii s'au străduit să țină frontul drept, adică să înainteze în aceeași măsură pe toată linia. Pe valea Fafan nu li-a reușit însă, așa că pe apa Sibeli sunt mai înaintați, până la Iloven, iar pe valea Fafan sunt numai în fața orașului

Garahai, care e mai la miazăzi, formând un fel de ic în frontul italian. În fața acestui oraș s'au dat toată săptămâna lupte năpraznice, dat fiind că-i vorba de cea mai puternică întăritură care apără începutul drumului spre Harar. Abisinienii au trimis în ajutorul oștilor dela Garahai trupe mari din rezerva dela nordul văii. Delegatul abisinian dela Liga Națiunilor, marele năvălat Tekle Havariat, despre care s'a aflat abia acum că-i tot pe-afât de mare general, s'a întors dela Geneva acasă și a luat comanda supremă a acestui front, care este cel mai primejdios.

Pe frontul dela miazănoapte

La miazănoapte frontul italian care era activ numai pe o linie mai mică, dela Adigrat la Acsum, s'a lăfșit la miazăzi-răsărit de Adigrat până la Edaga-Hamus și apoi până la Debra Sion, iar la apus până depărtător de Acsum, având să poată lupte 'ndeosebi la aripa dreaptă, către granița Sudanului egiptean, unde abisinienii au încercat în răsrepetate rânduri în cursul săptămânii să dea lovituri din coaste și s'atace Eritreia. Au fost uneori în partea aceasta lupte foarte cumplite. Abisinienii au căzut de gloanțele mitralierelor italiene de a rămas apa Sefit roșie de sânge. După ce hărțuilele din coasta aceasta n'au izbutit, abisinienii au început să 'ngroașe trupele în coasta aripei italiene stângi, la răsărit de Adigrat, deasemenea cu scopul ca să-i taie pe italienii din coaste și să le rupă legătura cu Eritreia. Pe partea aceasta a frontului n'au fost până-acuma lupte de proporții mai mari. Ofensiva abisiniană se va începe numai mâine, la 4 Nov., și se va da mai cu seamă în direcția aceasta. Aici, la răsărit de Adigrat, frontul italian n'a putut fi scoborât în jos, spre miazăzi, până la linia înaintărilor aripei drepte (la miazăzi de Acsum), așa că partea aceasta a frontului poate fi cu-atât mai ales primejdioasă de abisinieni, cu cât între frontul acesta și între frontul dela răsărit (la Mossa Ali, de unde italienii au fost împinși până la graniță și n'au mai putut recuceri în două săptămâni pozițiile pierdute) nu este legătură peste Abisinia, ci numai prin Eritreia. De altfel odată cu măsurile de trupe din coasta aripei italiene stângi (la miazăzi-răsărit și la răsărit de Adigrat), abisinienii au trimis în cursul

săptămânii trupe importante pe frontul din munții înalți de patru kilometri dela Mossa Ali, ca să împingă oștile italiene depe granița Eritreii.

Inaintările italiene spre Makale

În timp ce la cele două aripi ale frontului nordic și pe frontul răsăritean situația a fost în cursul săptămânii aceasta, la miazăzi de Acsum și la miazăzi-răsărit de Adua frontul nordic al italienilor s'a scoborât mult de tot în jos, cu direcția spre marele centru

militar abisinian Makale. Până la mijlocul săptămânii oștile plecate dela Acsum au ajuns la marea apă Takazze, iar cele dela Adua la afluentul acesteia, la apa Veri, în fața munților grei de trecut dela Gheleba și dela pasul Abaro. Mai la răsărit, italienii s'au scoborât deasemenea mult în jos, sub Edaga-Hamus și Debra Sion, ajungând la niște văi ce duc la Makale, dealungul cărora sunt drumuri bune și pentru mașini. Orașul Makale va fi mai mult ca sigur cucerit din partea aceasta.

Uriașa tabără de cazare dela Harar a fost tăiată din oraș și din împrejurimi, fiind trimisă o parte liniile Diridava—Jijiga, parte pe frontul răsăritean provincia Ausa, unde se că se va începe mâine în contra Eritreii, și alta spre frontul sudic. S'au zădărnicit în regiunea toate animalele de tracțiune și toate vehiculele, și s'au mis în taberele de cazare, iar o parte (20 de camioane, și mai multe de cătări, etc.) a fost trimisă în ajutorul armatei depe Fafan. Populația Hararului a fost în mare parte evacuată din pricină că aviația italiană a bombardat în câteva duri orașul, distrugând altele stația radiofonică. Italianele au ajuns până aproape de Abeba, bombardând mai multe orașe.

Pregătirile de ofensivă ale abisinienilor

Mâine, 4 Noembrie, este aniversarea suirii pe tron a negusului.

Se afirmă că împăratul se va duce cu acest prilej la cartierul general dela Desie (la nord de linia ferată), ca să ia

comanda supremă. Tot mâine ar urma să înceapă ofensiva generală a trupelor abisinienilor.

În cursul săptămânii au defilat prin capitală mai multe transporturi de mitraliere de fabricație engleză.

Papa încearcă să pună pace — Noile propuneri făcute Italiei —

În cursul săptămânii ducele Mussolini a fost primit în audiență de Sfântul Părinte, apoi a avut mai multe întrevederi cu ambasadorii Angliei și Franței.

I s'au făcut Italiei (și-anume din inspirația Papei, după cum anunță „L'Information“) următoarele propuneri nouă: Amhara (vechea Abisinie), va rămânea negusului, sub controlul Ligii Națiunilor.

Provinciile alipite la Abisinia în vremea mai nouă: Ogaden, Tigre și Danakil, vor trece în stăpânirea Italiei, fie ca colonii în regulă, fie ca provincii controlate sau protejate de Italia după un statut ce ar urma să se stabilească. Hararul va rămânea și va mai departe la Abisinia.

Orașul Acsum, ca oraș sfânt al etiopienilor, va rămânea deasemenea pe mână abisinienilor.

Abisinia va primi o ieșire la mare, fie peste Somalia engleză sau franceză, fie peste vreo posesiune italiană.

Liga Națiunilor va da negusului sfetnici, cari vor controla administrația. Armata abisiniană se va reorganiza după sistemul legiunii indiene, pentru ca să poată pătrunde în ea și italienii.

Mussolini refuză și noile propuneri

După știrile de până-acuma Mussolini n'a acceptat noile propuneri. Și anume, după cât se pare, fiindcă vrea să-și păstreze

hotărârile comitetului sancțiunilor, iar de altă parte fiindcă vreme de aproape o lună oștile italiene își mai pot continua înaintarea nestingherite de presiunile Angliei. Comitetul sancțiunilor, adică, urmează să fixeze abia în ședințele dintre 15—20 Nov. data când se va începe aplicarea măsurilor luate de Liga Națiunilor în contra Italiei, pentru ca în acest timp Anglia să-și termine

mine campania electorală. De altfel, cu toate frațele ce au fost în cursul săptămânii între Italia și între Franța și Anglia, raporturile cele trei țări au ajuns dintr-o fază gravă, de-o dintr-o pricina sesiunii actuale comitetului sancțiunilor, alta fiindcă Franța, constând de împrejurările interne dat tot mai mult în urmă din urmă în brațele Angliei.

Blăstămăția dela Bătania

În stația Bătania din Ungaria s'a întâmplat Luni o blestemăție ne mai pomenită, săvârșită de autoritățile maghiare în contra unui tată român și a doi fii ai săi ce plecau să-și facă la București ultimul an de teologie.

După ce dela începutul anului școlar și până-acuma nu li se dase celor doi frați Lipovan voie ca să plece la București, acum, când în sfârșit li s'a dat încuviințarea, li s'a băgat vina mincinoasă că au la dânsii mai mulți bani decât e 'ngăduit, și în loc să li se dresse proces-verbal, li s'a tras de Luni dela amiază până Marți dimineața o bătaie soră cu moartea, încât unul dintre cei doi clerici a rămas aproape asurzit. La început a fost bătut de șeful vămii tatăl clericilor, în vagonul automobilului românesc, unde sta de vorbă cu băieții. Apoi tot în vagonul personalului românesc al trenului, au fost dați tusei jos din tren, cu paturile pașilor, de către jandarmii din gară, și ca să nu

se afle ce avea să urmeze, serviciul stației a dat drum trenului de vreme. Bieții clerici vălșiți de sârmanul lor tată au fost apoi piși în bătaie până a doua dimineața, când obosite de asietism, autoritățile maghiare dat celor doi clerici drumul frontiera, în nădejdea că n'au mai vadă niciodată. Fiindcă acesta a fost sârmanul. Ca să-i îngroașe pe cei doi clerici din anul tim, să nu răvnească a se duce din Ungaria ținute de unguri păstori sufletești!

Bestiile ungurești nu trăsese însă lăsată să-și ajungă la această. Guvernul nostru are toria să facă cunoscut la Bătania, că știm și noi legea onului: dinte pentru dinte, să o aplicăm, fiindcă an de pleacă de-aici la studii în țările tiste sute și sute de odrasle funcționari publici, de pui de unor serpi ce ni se 'mbulbă în sân în vreme ce pentru noi nu se găsește o slujbă.